



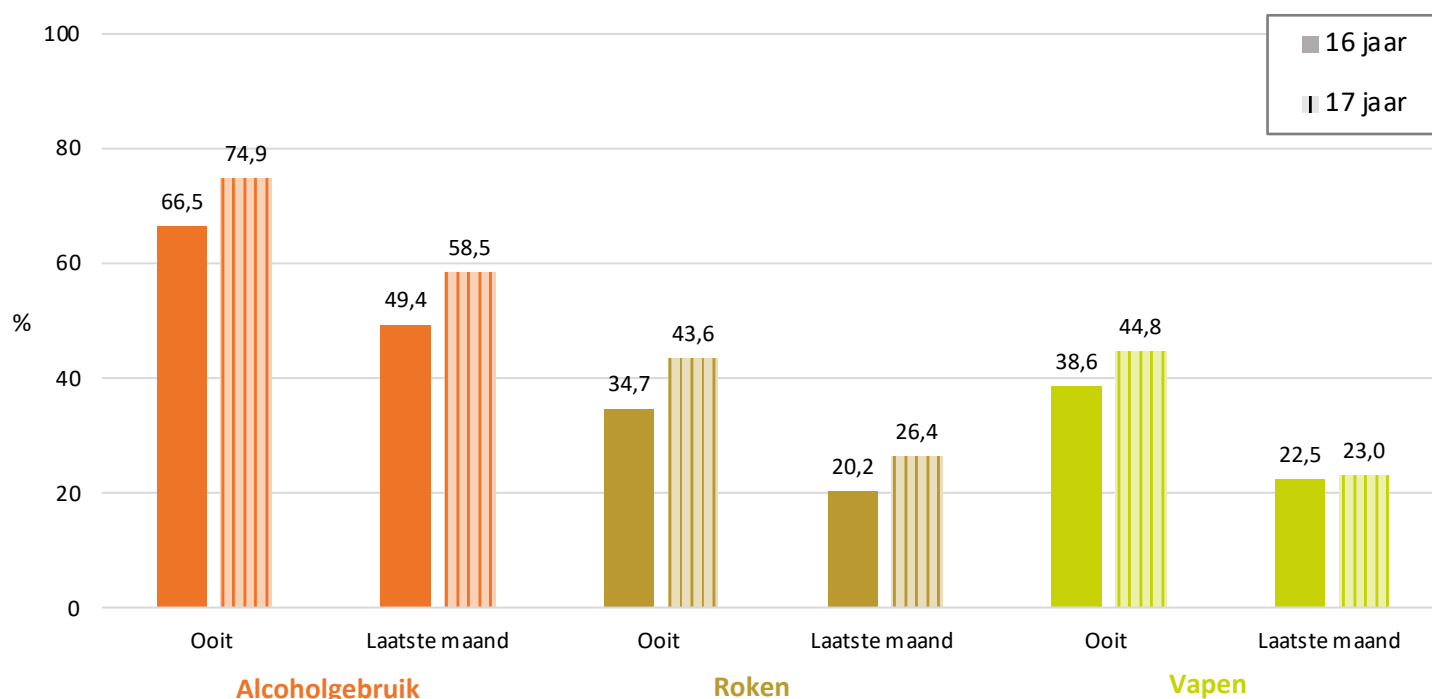
Alcoholgebruik, roken en vaperen onder 16- en 17-jarigen

Cijfers van scholieren in het voortgezet onderwijs en het mbo

Veel ouders vinden het lastig om de NIX18 norm te handhaven als hun kind 16 of 17 jaar is. Maar hoeveel 16- en 17-jarigen drinken alcohol, roken of vaperen? Jongeren van deze leeftijd zitten vooral op het voortgezet onderwijs (vo), middelbaar beroepsonderwijs (mbo) of hoger onderwijs (hbo). Onder scholieren van deze onderwijstypen worden verschillende onderzoeken naar middelengebruik uitgevoerd. In deze infographic combineren we alleen de resultaten van de onderzoeken onder reguliere vo-scholieren en mbo-studenten. Omdat de methode van het onderzoek onder hbo-studenten erg anders is, nemen we dat onderzoek niet mee. Ook de onderzoeken onder vo-scholieren en mbo-studenten zijn niet op precies dezelfde manier uitgevoerd. Daarom spreken we in deze infographic over een **schatting van de prevalentie** van alcoholgebruik, roken en vaperen onder 16- en 17-jarigen op het vo en mbo. In 2023 zat 97% van de 16-jarigen in het vo of mbo. De cijfers vertegenwoordigen dus een groot deel van de 16-jarigen in Nederland. Voor 17-jarigen ligt het percentage wat lager (91%).

We presenteren de resultaten naar leeftijdsgroep (16 of 17 jaar), geslacht en onderwijstype (reguliere vo-leerlingen en mbo-studenten). Ook beschrijven we veranderingen in het alcoholgebruik en roken sinds 2015. Verschillen naar geslacht, onderwijstype en tussen jaren zijn statistisch getoetst met logistische regressieanalyses. Als er verschillen tussen deze subgroepen worden beschreven, zijn deze significant verschillend van elkaar ($p < 0.05$). Meer informatie over de steekproef vind je aan het eind van de infographic.

Hoeveel 16- en 17-jarigen drinken alcohol, roken en vaperen in 2023?*

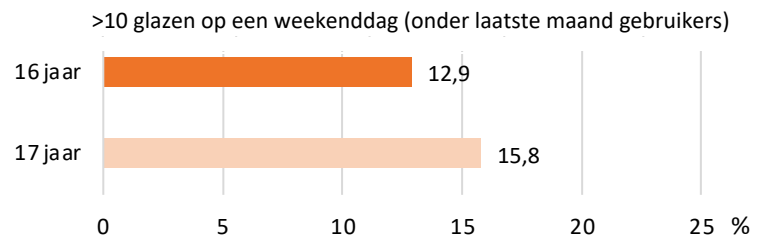


*De resultaten zijn berekend door de cijfers van het voortgezet onderwijs en het mbo te combineren.



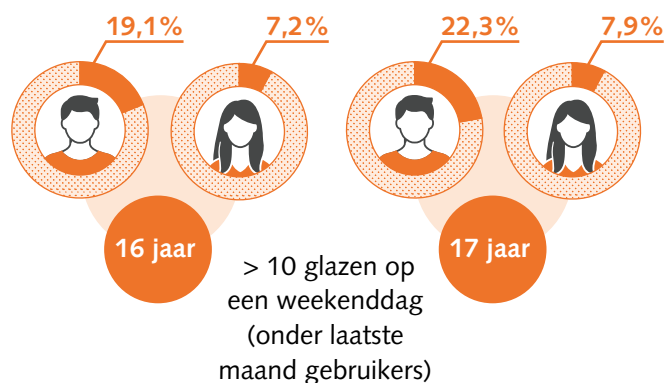
Jongeren die in de laatste maand alcohol hebben gedronken, drinken veel glazen op een weekenddag

Van de 16-jarige laatste maand gebruikers, drinkt 12,9% weleens meer dan 10 glazen op een weekenddag. Bij de 17-jarigen is dit 15,8%.



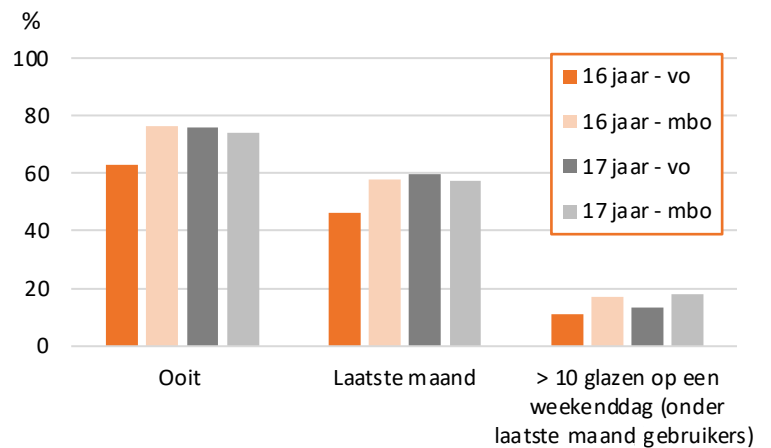
Als jongens alcohol drinken, drinken ze vaker veel

Jongens die in de laatste maand alcohol hebben gedronken, drinken vaker meer dan 10 glazen op een weekenddag dan meisjes. Dit geldt voor 16- én 17-jarigen.



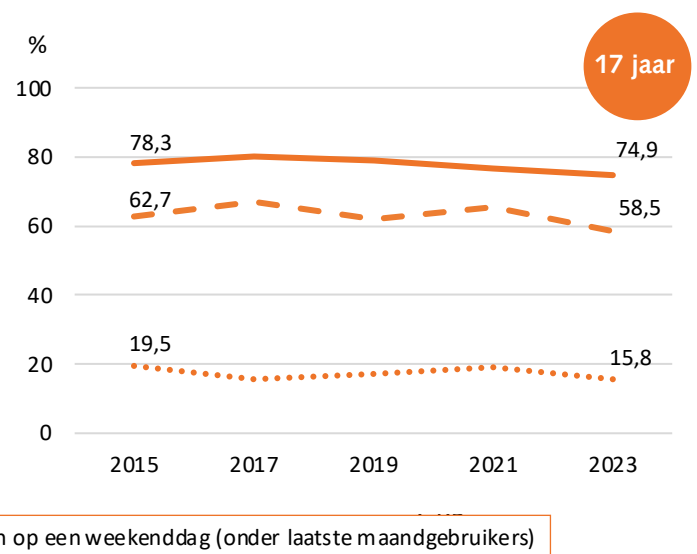
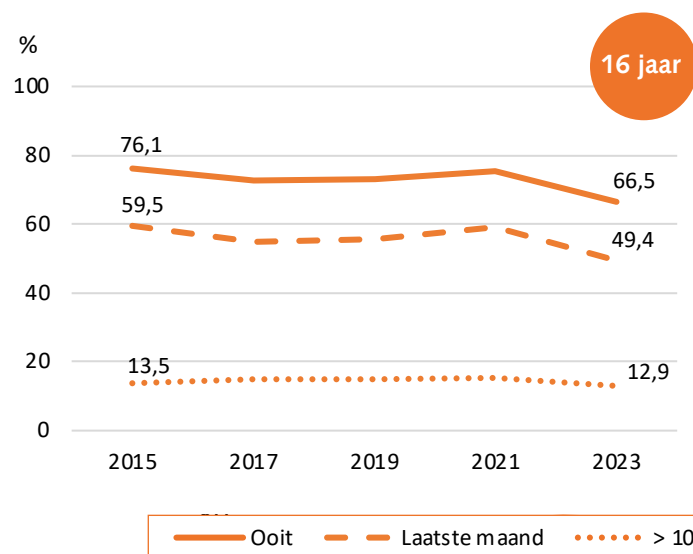
16-jarige mbo'ers drinken vaker dan 16-jarige vo-leerlingen

16-jarige mbo-studenten drinken vaker en vaker meer alcohol dan 16-jarige vo-leerlingen. Onder 17-jarigen zijn er geen verschillen naar onderwijstype.



Alcoholgebruik daalt onder 16-jarigen, maar blijft gelijk onder 17-jarigen

Tussen 2015 en 2023 is het alcoholgebruik (ooit en in de laatste maand) onder 16-jarigen afgenomen. Ook is het laatste maandgebruik onder 16-jarigen in 2023 gedaald vergeleken met 2015. Het percentage laatste maand gebruikers dat weleens meer dan 10 glazen op een weekenddag drinkt, is gelijk gebleven. Het alcoholgebruik onder 17-jarigen is ongeveer gelijk gebleven in de periode 2015-2023.



16 jaar: Tussen 2015-2023 en 2021-2023 is het alcoholgebruik ooit in het leven en in de laatste maand afgenomen onder 16-jarige vo-leerlingen, maar niet onder mbo-studenten.

17 jaar: Tussen 2021-2023 is het alcoholgebruik in de laatste maand afgenomen onder 17-jarige mbo-studenten, maar niet onder vo-leerlingen.

*De resultaten zijn berekend door de cijfers van het voortgezet onderwijs en het mbo te combineren.



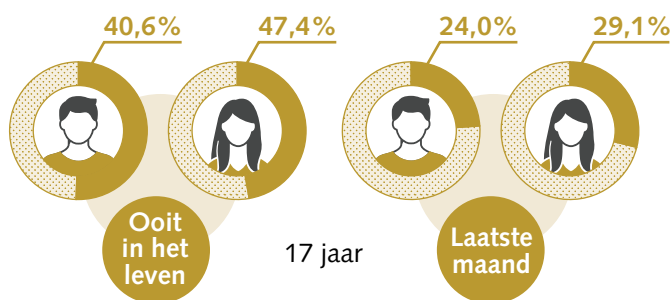
Jongens roken meer sigaretten per dag dan meisjes

Op een dag dat ze roken, roken jongens meer sigaretten dan meisjes (onder de laatste maand gebruikers). Dit geldt voor zowel 16- als 17-jarigen.



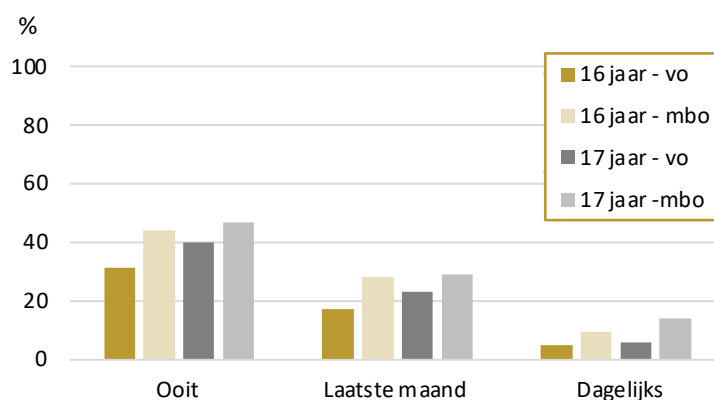
Meer 17-jarige meisjes roken dan jongens

Onder 17-jarigen hebben meer meisjes dan jongens ooit of in de laatste maand gerookt. Dagelijks roken verschilt niet tussen jongens en meisjes. Ook zijn er geen verschillen naar geslacht onder 16-jarigen.



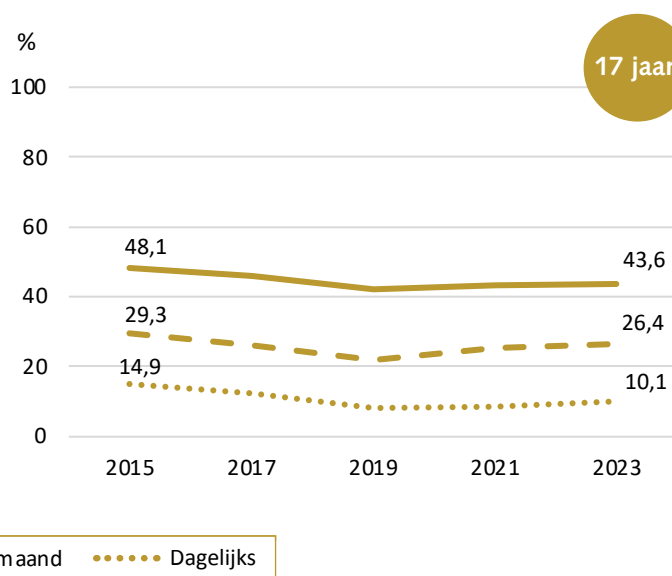
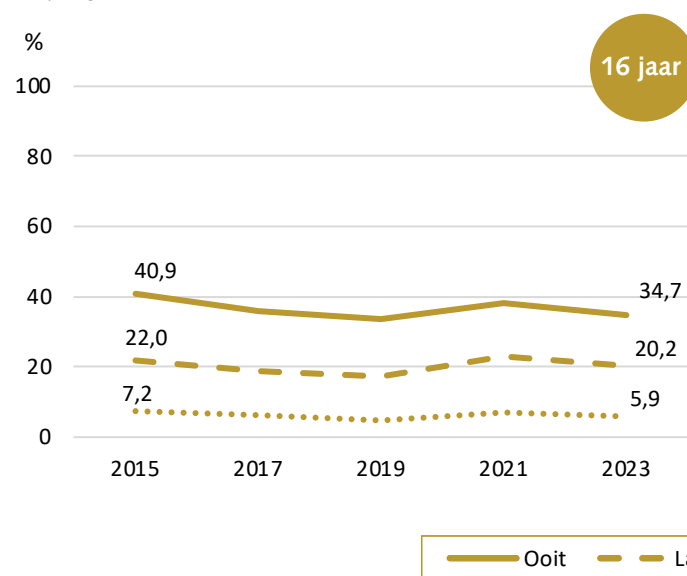
Meer mbo-studenten roken

Meer mbo-studenten roken (ooit, in de laatste maand en dagelijks) dan leeftijdsgenoten in het vo.



Dagelijks roken afgenomen onder 17-jarigen

Tussen 2015 en 2023 is het percentage 17-jarigen dat dagelijks rookt gedaald. In dezelfde periode is ook roken ooit in het leven afgenomen onder 16-jarigen. Verder zijn er in de laatste jaren geen opvallende verschillen te zien onder 16- en 17-jarigen.



16 jaar: Tussen 2015-2023 is roken ooit in het leven gedaald onder 16-jarige vo-leerlingen, maar niet onder mbo-studenten.

17 jaar: Tussen 2015-2023 is roken (ooit en dagelijks) gedaald onder 17-jarige mbo-studenten, maar niet onder vo-leerlingen.

*De resultaten zijn berekend door de cijfers van het voortgezet onderwijs en het mbo te combineren.

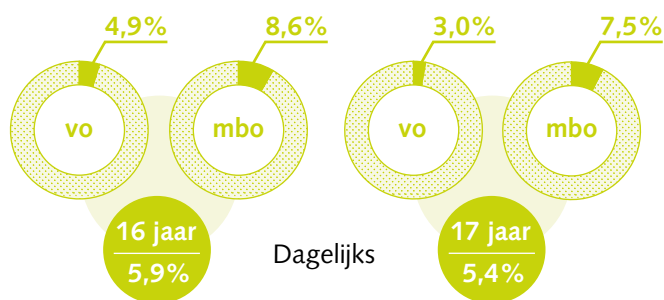
Eén op de twintig 16- en 17-jarigen vapet dagelijks

5,9% van de 16-jarigen vapet dagelijks, onder 17-jarigen is dit 5,4%.



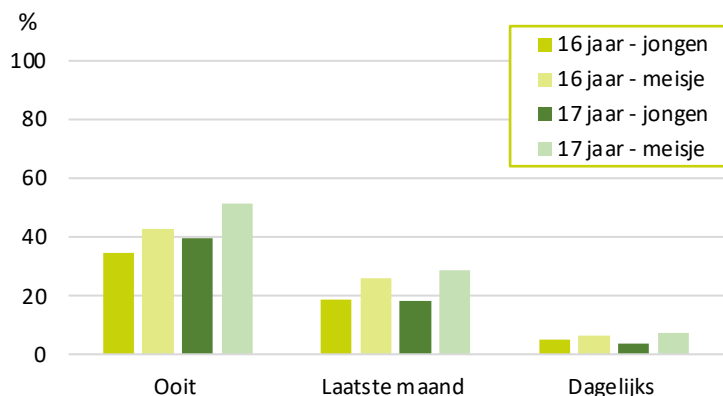
Dagelijks vaperen hoger onder mbo-studenten

Meer 16-jarige mbo-studenten vaperen (ooit, laatste maand en dagelijks) dan 16-jarige vo-leerlingen. Er zijn ook meer 17-jarige mbo-studenten dan 17-jarige vo-leerlingen die dagelijks vaperen.



Meer 17-jarige meisjes vaperen dan jongens

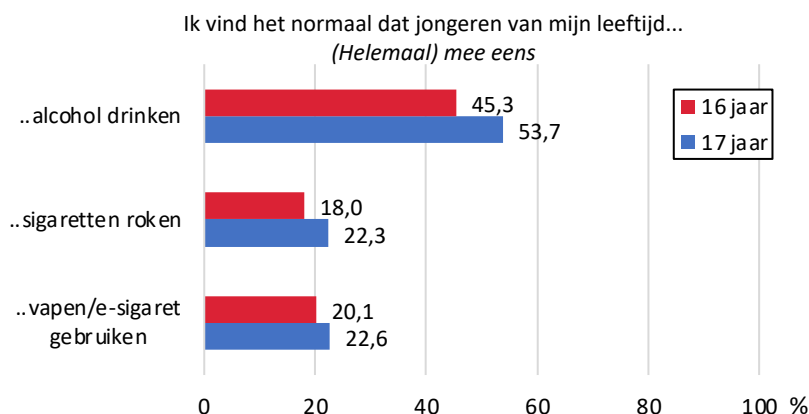
17-jarige meisjes vaperen vaker dan 17-jarige jongens. Ook 16-jarige meisjes vaperen vaker dan 16-jarige jongens maar het verschil voor dagelijks vaperen is niet significant.



Vinden jongeren het normaal dat leeftijdsgenoten gebruiken?*

Meer dan de helft van de 17-jarigen (53,7%) vindt het normaal dat leeftijdsgenoten alcohol drinken, onder 16-jarigen is dit 45,3%. Vergeleken met alcohol drinken, vinden minder 16- en 17-jarigen het normaal dat leeftijdsgenoten roken of vaperen.

Minder 17-jarige mbo-studenten vinden het normaal dat leeftijdsgenoten vaperen of alcohol drinken dan 17-jarige vo-leerlingen. Voor sigaretten roken is dit verschil er niet. Ook onder 16-jarigen is er geen verschil naar onderwijstype.



Steekproef

De gewogen steekproef van de verschillende metingen is hiernaast weergegeven.

Na weging bestond de steekproef voor ongeveer de helft uit 16-jarigen en voor de helft uit jongens. Daarnaast zit ongeveer twee derde van de 16- en 17-jarigen in het vo en de rest zit op het mbo.

	2015	2017	2019	2021	2023
Totaal (N)	2852	3188	2805	2614	3564
Onderwijsniveau					
vo	64,0	63,5	60,5	59,6	60,3
mbo	36,0	36,5	39,5	40,4	39,7
Leeftijd					
16 jaar	52,0	53,3	48,5	50,7	50,6
17 jaar	48,0	46,8	51,5	49,3	49,5

*De resultaten zijn berekend door de cijfers van het voortgezet onderwijs en het mbo te combineren.